

že K. přechovává ruční granát, že ukázal policejnímu komisaři H-ovi, který ho v této záležitosti vyhledal, výkres ručního granátu K-ova a slíbil mu, že mu onen ruční granát opatří, a že, obdržev později tento granát od K-e oznámil to ihned řečenému policejnímu komisaři a naznačil mu zároveň místo, kde policie má granát u obžalovaného hledat.

Čís. 3677.

Osobu, podezřelou z trestného činu, který jest stíhán z povinnosti úřední, smí kdokoliiv zadržeti za tím účelem, by ji odevzdal příslušné vrchnosti; toto právo je nutným důsledkem práva uvedeného v § 86 tr. ř. a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušiti není zadržené osobě dovoleno (§ 98 a) tr. zák., § 2 odst. 2 zák. o útisku).

Pod pojmy zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, které nemá jinakého dalšího účinku než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti; jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., jakmile nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1929, Zm II 238/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 18. května 1929, pokud jím byl obžalovaný byv obžalován pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem podle § 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 411 tr. zák. a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, bera při tom zřetel na pravoplatné odsouzení pro přestupek podle § 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., věcně však jen tohoto zmatku, namítá stížnost, že nalézací soud podřadil skutek obžalovanému za vinu kladený, v němž obžaloba spatřovala zločin podle § 81 tr. zák., pod ustanovení § 411 tr. zák., aniž uvažoval a vyslovil se o tom, zda skutek, o němž tu jde, nenaplnňuje skutkovou podstatu zločinu vydírání podle § 98 a) tr. zák. nebo přečinu útisku podle § 2 odst. (2) zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., které podléhají přísnějšímu trestu než přestupek podle § 411 tr. zák. V tomto směru nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti, jež dbajíc zásady platné pro uplatňování zmatku podle § 281 čís. 10 tr. ř. veřejným obžalobcem, nedomáhá se toho, by v úvahu přicházející skutek obža-

lovaného byl podřaděn i pod ustanovení § 411 tr. zák., i pod ustanovení § 98 a) tr. zák. nebo § 2, odst. (2) zák. o útisku (ideální souběh trestných činů), nýbrž domáhá se zrušení rozsudku v napadeném výroku za tím účelem, by skutek obžalovaného mohl pak býti po případě podřaděn pod ustanovení § 98 a) tr. zák. nebo § 2 odst. (2) zák. o útisku. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že Jan T. st. vyzval obžalovaného a jeho druha, jež viděl seskočiti s cizího meruňkového stromu a u nichž pak našel v brašnách po 5 kg meruňek, by ho následovali na četnickou stanici v Ž. k vůli zjištění totožnosti, ježto nechtěli udati jména a nechtěli říci, odkud mají meruňky, a zjišťuje dále, že se obžalovaný a jeho společník zdráhali výzvy uposlechnouti, že Jan T. st. chtěl proto jízdní kolo obžalovaného obrátiti směrem k Ž. a že obžalovaný uhodil v tomto okamžiku Jana T-e st. hustilkou jízdního kola po hlavě tak, že mu způsobil krvácející ránu, a že toto zranění trvalo a bolelo 4 až 5 dní. Vzhledem k tomuto zjištěnému stavu věci a vzhledem ke skutečnosti, že obžaloba kladla obžalovanému za vinu, že jednal tímto způsobem za tím účelem, by zmařil zjištění své totožnosti, bylo na nalézacím soudu, by, vyloučiv v souzeném případě skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. proto, že Jan T. st., vykročiv při zakročení proti obžalovanému z mezí svého formálního oprávnění jako přísedící lovčí hajný, nepožíval ochrany § 68 tr. zák., uvažoval a se vyslovil v rozsudku o tom, zda nedopustil se obžalovaný útoku, o něž tu šlo, zločinu vydírání podle § 98 a) tr. zák., zda neučinil Janu T-ovi st. skutečně násilí v úmyslu, by na něm vynutil opomenutí, na něž neměl práva, a jsa si toho vědom, že mu nepřísluší právo na toto opomenutí, nebo zda nespáchal svým útokem alespoň přečin podle § 2 odst. (2) zák. o útisku, zda nezpůsobil Janu T-ovi st. s použitím zbraně újmu na těle chtěje tím na napadeném bezprávně vynutiti, by něco opomenul.

Pokud jde o otázku, zda byl Jan T. st. jako osoba soukromá oprávněn vyzvati obžalovaného, by ho následoval za oním účelem na četnickou stanici v Ž., po případě ho tam za tímto účelem dopravit, jest plně souhlasiti s právním názorem stížnosti, že osobu, jež je podezřelou z trestného činu, který jest stíhati z povinnosti úřední, smí kdokoli zadržeti za tím účelem, by ji odevzdal příslušné vrchnosti, že toto právo je nutným důsledkem práva v § 86 tr. ř. uvedeného a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušiti není zadržené osobě dovoleno (rozh. č. 3136 víd. úř. sb. a j.). Podřadil-li nalézací soud za tohoto stavu věci jednání obžalovaného, o něž tu jde, pod ustanovení § 411 tr. zák. nezkomav, nespadá-li toto jednání pod přísnější ustanovení § 98 a) tr. zák. nebo § 2, odst. (2) zák. o útisku, zatížil tím rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř. Bylo tudíž odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti a napadený rozsudek zrušiti ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 411 tr. zák. a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících. Ve věci samé nemůže nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti, protože v rozsudku a v jeho důvodech nejsou následkem onoho postupu nalézacího soudu zjištěny všechny skuteč-

nosti, jež jest při správném použití hmotného práva položiti za základ rozhodnutí. Proto bylo věc vrátiti souduu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl (§ 288, odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Soudu první stolice, jenž se bude věci znovu obíratí, bude při uvažování, naplňuje-li čin obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podle § 98 a) tr. zák. či přečinu podle § 2 odst. (2) o útisku, mezi jiným přihlížeti k tomu, že pod pojmy zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, která nemá jiného dalšího účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti, a že jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., jakmile nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší (rozh. č. 2722 sb. n. s.).

Čís. 3678.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pobuřuje (§ 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.), kdo se úmyslně snaží u jiných silnými prostředky vyvolati nepřátelský vztah ke statkům v § tom uvedeným a chráněným, kdo se snaží vyvolati nepřátelské neb aspoň nepříznivé smýšlení o československém státu; spadá sem zakončení řeči, naplněné výtkami a stížnostmi do domnělého útisku dělnictva v Československé republice »buržoasií«, výrokem: »Ať žije Sovětský Svaz!«

Pojem »hanobení republiky« (§ 14 čís. 5 zákona) nevyžaduje, by v závadném projevu bylo výslovně použito slova: Republika čs., stačí i hanobení ústavních činitelů, úřadů a veřejných orgánů nebo celé vlády, má-li jím býti hanobena republika sama.

I kritika činnosti vládní může býti hanobením republiky, je-li úplně jednostranná a přehnaná, a užívá-li se při ní silných výrazů, způsobilých snížení vážnosti státu nebo vyvolati v posluchačích náladu hanobenému státu nepřátelskou.

Podněcování k pachání vojenských zločinů podle druhého dílu vojenského trestního zákona (§ 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) výrokem: »Stanovisko, jaké zaujímá dělnická třída k válce, známe z Leninovy knihy, kde praví: Pak (až vypukne válka), dělnická třída řekne: dobrá! — Válka — válce!«

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1929, Zm I 297/29.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 1. března 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., přečinem rušení obecního míru podle § 14 čís. 1 cit. zák. a přečinem rušení obecního míru podle § 14 čís. 5 cit. zák.